

Eliad, Alexandri, Odobescu, Polintineanu, etc ?. Pedagogia e de altă părere.

Fiind că compunerea este și ea o artă, ca multe altele, de aceia cel care voește să scrie și să compună cum se cade, adică să și espuna cugetările sale bine, frumos și corespunzător spiritului limbei, să facă un lucru de artă, trebuie să învețe mai întâi elementele scrierii, să studieze din toate punctele de vedere modele bine scrise — cum s'a așezat cugetările (materia) și cum ele sunt esprimate (forma), — nainte de a se încerca să producă ce-va, să facă o lucrare.

Materia și forma compozițiuni întrebuințată de alții, trebuie să studiată de școlari, în mod natural, prin diferite deprinderi, și, numai după ce vor fi inițiați în destul, prin modele alese, în găsirea și așezarea materialului și în espunerea formei, să li se ceară producțiuni sau lucrări libere.

Spre acest sfîrșit am introdus compozițiunile, atât în partea etimologică cât și în cea sintactică. Am făcut-o aceasta, ca școlarii să se deprință cât se poate de timpuriu, și aceasta pentru ca, îndată ce vor să știe să scrie și să citească, să-și înceapă deprinderea în mici compozițiuni și apoi să aibă timpul trebuincios de a urca, încetinel dar sigur, treptele sau gradele de deprinderi, care conduc la producțiuni (lucrări libere). A învăța gramatica întâi și apoi să ocupe o lună sau două numai cu compozițiunile, este contrar principiilor pedagogiei; pentru că știința să poată crește, să se poată desvolta și prinde rădăcină trainice, în sufletul copilului, și trebuie o lucrare continuă și sistematică într'un timp mai îndelungat.

Deprinderile împrăștiate în grade, prin cari trebuie școlarii să treacă spre a ajunge la lucrări libere, sunt:

- a) *Materia și forma dată* ;
- b) *Materia data și forma schimbăță* ;
- c) *Forma dată și materia schimbăță* ;
- d) *Materia arătată numai prin temă și dispoziție* ; după care apoi urmează e) *lucrarea liberă*.

I. Materia și forma data. Cele d'întâi deprinderi în compozițiuni sunt copiări credincioase ale bucătilor de